

La sardana aèria i la rua A Figueres, la inauguració de la capitalitat cultural catalana fou espectacular. L'evocació a Pep Ventura en forma de sardana aèria, penjada de la grua més alta de can Padrosa (cedida gratuïtament), malgrat la tramuntana pogué lluir suficientment per ser admirada des de baix. I la rua, que exhibia andròmines relatives al submarí de Narcís Monturiol –al meu parer, una meravella–, es va mostrar propera a la gent, s'hi va barrejar, i va ser aplaudida amb afecte. Felicitats al comissari Soldevilla. Per a més gaudi artístic, Mariona Seguranyes –que la fa a Figueres– prepara un atlas paisatgístic de les terres de Girona per reunir els pintors dels segles XIX i XX que han retratat la província, i, amb motiu dels vint anys de la mort de Dalí, al Museu hom pot ocasionalment admirar-hi els «rellotges tous».

Exili: setanta anys Fa setanta anys que passaren per la plana i l'Albera milers de persones camí de l'exili, inclosos polítics i governs sencers. Se n'han fet actes commemoratius, dels quals algú ha assenyalat el considerable punt de vista espanyol i l'escassa perspectiva catalana. També s'han recuperat els búnquers –que la gent en diu, o en deia, *nius de metralladores*– de la Jonquera, que Franco (sorprenentment) havia fet construir per protegir la frontera de l'exèrcit nazi. No seria tan estrany, però, el que he llegit en algun lloc: que en realitat s'havien fet per refusar una possible invasió dels exiliats republicans ajudats –santa innocència!– per les «potències democràtiques» que havien derrotat el feixisme.

La pilona i els vibradors La pilona que barra intermitentment l'entrada de cotxes a la Rambla de Figueres pel carrer Nou dona molt joc dialèctic: de saló de plens, entre govern i oposició, i de parti-

daris i detractors als cafès, a les botigues i al carrer; és un d'aquells temes tan empordanesos, tant com el curset de dos dies que l'Ajuntament de Roses ha ofert gratuïtament als joves perquè aprenguin a fabricar vibradors, aquestes andròmines fàl·liques i motoritzades, substitutives o complementàries del penis.

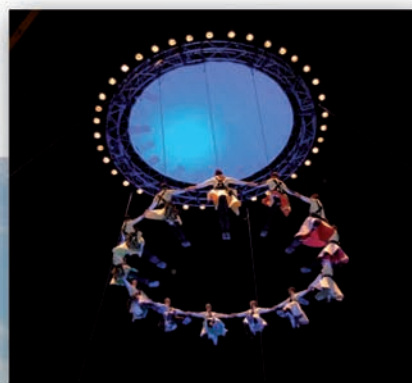
Prostitutes i filferros Una noia hongaresa que parava en una rotonda a tocar de Castelló d'Empúries ha estat trobada morta en un canal d'Empúria-brava. La desgràcia ha portat a primera pàgina el mal crònic de la prostitució a peu de carretera, abundant a l'Empordà gràcies als francesos que en gasten, ja que ho tenen prohibit per Sarko a ca seva. Ara podria escriure que és un assumpte que no es pot resoldre, però diré que no s'hi vol fer res. Tampoc no es vol fer res contra el vandalisme motoritzat que assola la seguretat i la calma dels camins tots els caps de setmana, i que ha empès un protohomicida a posar filferros als camins perquè un energumen en moto o quad, o un pacífic veí o passant, s'hi juguïn la vida.

Rebrols A Figueres el pressupost municipal preveu retallar els diners per a les entitats, la qual cosa ha generat tensions consistorials. L'Empordà no només és el darrer lloc on arriben les obres del TGV, sinó que a Figueres hi ha previstes, com en les escoles, dues estacions: la provisional –els barracons– i, al costat i a la llarga, la definitiva. Els aficionats a l'Embarraçat disputen amb l'Ajuntament, que els vol retallar la durada de la festa. A l'Escala, on la llevantada va soscar el passeig, l'alcalde Estanis Puig té la promesa del conseller Nadal que estarà refet abans de l'estiu. Així sia.

La batalla de les formigues No he volgut evitar l'obvietat de l'encapçalament perquè, tot i la seva poca originalitat, em sembla exacte. És aquesta d'ara, però, una batalla ben fútil. Tots plegats som ben estranys: a vegades, gegantins; massa sovint, petits, petits, petits. Algú del cantó de més amunt diu «Nosaltres, des de sempre que l'illot més gran l'anomenem *l'Illa*»; així, amb majúscula; algú altre, des del cantó de més avall, respon: «I com et penses que l'anomenem nosaltres?: *L'Illa*!».

Per molt que m'ho miro, m'és impossible discernir a qui pertanyen aquest ram de roques escadusseres i *alarpes*. S'utilitzen arguments ben primers, que apel·len més a sentiments col·lectius que no pas a jurisprudències definitives. La Generalitat ha mediat entre Palamós i Palafrugell i, salomònic, n'ha decidit el repartiment. Palamós no hi està del tot conforme, mentre que Palafrugell signaria l'alto el foc immediat. Més enllà d'una toponímia filla del màrqueting (*illes Formigues-Palamós* o *illes Formigues-Palafrugell*, si s'escau) no hi sé veure els interessos últims de la batalla. Només sé que les

▲ La companyia Deambulants va obrir el passat 24 de gener la capitalitat de la cultura catalana Figueres 2009.

Formigues sempre fa bo de mirar-les, i que sempre són casa meva, ja sigui des de la Fosca o des de Calella, i que la seva olor és bessona de l'olor que fan els *uriços* el mes de gener. Bé, els *uriços* o les garoines, segons siguis de Palamós o de Palafrugell (d'altres en diuen *garotes*, però no juguen aquest partit).

La vida més alta de Toti Soler Si parlem de Toti Soler, parlem d'un músic amb tots els ets i uts, d'una ètica de pedra picada. Però això no seria prou, ja que només amb l'ètica o una bonhomia demostrada ni s'escriuen bons sonets ni es construeixen cançons úniques. Toti Soler és un músic com un temple, valgui el tòpic, que ha anat del blues al jazz-fusió, passant per un flamenc cosmopolita (*avant la lettre*), i que ha acompanyat monstres de la dicció i el text com Léo Ferré, Ovidi Montllor o el Pau Riba de Formentera. Ara, viu al bell mig de l'Empordanet rural (a Palau-sator), on crea i recrea una música bellíssima i difícilment classificable. Recordo el Toti Soler a duet amb el Jordi Sabatés

(amb casa a Peratallada; actualment mantenen veïnatge), quan tot just la música catalana era només un crit més o menys modulad; a vegades, ni això. El seu estil no tenia precedents i ens transmetia la sensació de ser ben lluny d'aquell país gris i fastigós que érem. Si escoltem els seus darrers treballs, la música d'en Toti és del tot semblant a l'indret on viu: bella, consirosa, transparent, exacta, sense que res hi sigui frívol ni sobrer. Com el nostre paisatge.

El tram de les Gavarres Un cop més, aquest tema s'entortolliga a la vora de la nostra plana i ens recrea un país ideal, potser inventat. No és una serp d'estiu ara, sinó de l'hivern més tardà, tocant la primavera. Estacions de xocolata i trenets de massapà. Per a quan? No abans del 2060 o del 2070, diuen. Els alcaldes afectats es preocupen pel finançament. I és clar, ¿de què ens podem preocupar si no, en temps de crisi? Un projecte tan *pijo* com imprescindible. Quan els noucentistes van pensar la ciutat d'ivori, era tota plena de trams, no pas de carreteres supersòniques que menen a indrets plens d'edificis, com a mínim, desproporcionats. Quan finalment els trens, a l'Empordanet, deixaran de ser un bizantinisme avorrit, recurrent?

Memòries de la Guerra Civil

S'ha fet un documental sobre la Guerra Civil a Olot amb motiu dels setanta anys de l'entrada de les tropes franquistes a la població. Ha estat una producció de l'Institut de Cultura de la Ciutat d'Olot i està basat en una sèrie d'entrevistes a olotins, d'un i altre costat, que van viure aquells anys. S'han enregistrat unes deu hores, de les quals s'ha escollit només una desena part, que constitueix el DVD final. El guió és de l'historiador Jordi Pujiula i Zeta Produccions ha estat l'empresa responsable de la realització. El documental inclou un conjunt d'imatges del conflicte, algunes d'inèdites, molt ben intercalades entre les opinions dels diversos entrevistats, que posen de manifest el dolor i la impotència que va representar aquest conflicte, i com els va marcar profundament en el seu dia a dia al llarg de tota la vida.

El clúster del sector porcí

Un grup de 45 empreses dels sectors carni porcí i auxiliars s'han unit en una associació d'empreses innovadores (AEI) anomenada Innovacc, amb seu a Olot, per posar en comú els seus coneixements i les seves activitats, i també per promoure la competitivitat mitjançant la innovació, la qualitat i la creativitat. L'associació inclou empreses del Pla de l'Estany, el Gironès, la Selva, Osona i la Garrotxa, i 17 institucions, des de cambres de comerç fins a universitats, des d'ajuntaments fins a consells comarcals, entre altres. Innovacc representa el 32% del sector carni porcí de tot l'Estat espanyol, ocupa vuit mil treballadors i factura prop de 3.400 milions d'euros. Pretén aconseguir l'enfortiment d'una indústria molt tradicional en la zona, i desenvolupar-se tècnicament i productiva, per tal de millorar la seva posició i prestigi internacional. És un camí per tenir present.

DAVID RUANO

EMETERIO VÉLEZ. ARMIU D'IMATGES D'OLOT

>> Entrada de les tropes nacionals pel passeig de Barcelona d'Olot, el febrer de l'any 1939.

